สารบาญ

บทนำ **19**

บทที่ 1 ความหมายและบทนิยามศัพท์ของวิชากฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล **21**

1.1 ปัญหาด้านความหมายและความหมายของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล 22

1.1.1 ปัญหาด้านความหมายของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล 22

ก. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลเป็นกฎหมายภายในหรือกฎหมายระหว่างประเทศ 22

ข. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลเป็นกฎหมายเอกชนหรือกฎหมายมหาชน 26

1.1.2 ความหมายของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล 27

1.2 บ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล 30

1.2.1 บ่อเกิดตามกฎหมายภายใน 30

ก. กฎหมายลายลักษณ์อักษร 30

ข. กฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร 31

1.2.2 บ่อเกิดตามกฎหมายระหว่างประเทศ : สนธิสัญญา 31

ก. สนธิสัญญาที่เกี่ยวกับสัญชาติ 31

ข. สนธิสัญญาที่เกี่ยวกับกฎหมายขัดกัน 32

ค. สนธิสัญญาเกี่ยวกับการรับรองและการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ 34

1.3 ผู้ทรงสิทธิหรือบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล 34

1.4 วัตถุประสงค์ของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล 35

1.5 บทนิยามศัพท์ 36

บทส่งท้าย **39**

คำถามท้ายบท **42**

เอกสารอ่านเพิ่มเติม **46**

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น
For educational use and reference only

บทที่ 2 หลักกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ 47

2.1 ความหมาย และองค์ประกอบของสัญชาติ 47

2.1.1 ความหมายของสัญชาติ 47

2.1.2 องค์ประกอบของสัญชาติ 48

2.1.3 ความสำคัญและประโยชน์ของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ 49

2.2 สถานะของบุคคลธรรมดาตามกฎหมายไทย 51

2.2.1 สถานะของบุคคลธรรมดาตามกฎหมายไทยตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร 52

ก. ความเป็นมาและความสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร 52

ข. การจัดทำเอกสารการทะเบียนราษฎร 53

ค. การบันทึกสถานะของบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎร 55

2.2.2 สถานะของบุคคลธรรมดาตามกฎหมายไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติและกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง 58

ก. ผู้มีสัญชาติไทย 58

ข. คนต่างด้าว 58

ค. คนไร้สัญชาติ 62

ง. คนไร้รัฐ 62

จ. คนไทยพลัดถิ่น 63

ฉ. ผู้ลี้ภัย 64

ช. ผู้ที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร 65

ซ. คนไร้รากเหง้า 65

ฌ. ชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ 65

ญ. ทะเบียนบ้าน ท.ร.13 66

ฎ. ทะเบียนบ้าน ท.ร.14 67

2.3 หลักกฎหมายว่าด้วยสัญชาติตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 67

2.3.1 การได้มาซึ่งสัญชาติไทย 67

ก. การได้มาซึ่งสัญชาติไทยโดยการเกิด 67

ข. การได้สัญชาติไทยภายหลังการเกิด 86

ค. การได้สัญชาติไทยของคนไทยพลัดถิ่น 94

2.3.2 การเสียไปซึ่งสัญชาติไทย 102

ก. การเสียสัญชาติไทยโดยเจตนาของเอกชน 102

ข. การเสียสัญชาติไทยโดยเจตนาของรัฐ 103

2.3.3 การกลับคืนซึ่งสัญชาติไทย 105

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น
For educational use and reference only

ก. การกลับคืนสู่สัญชาติไทยเนื่องจากการสมรสเนื่องจากชายหรือหญิงสมรสกับคู่สมรสที่เป็นคนต่างด้าว 105
ข. การกลับคืนสู่สัญชาติไทยของผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยแต่ได้เสียสัญชาติไทยตามผู้แทนโดยชอบธรรม 105
2.4 ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ 107
2.4.1 การเนรเทศคนชาติหรือห้ามมิให้คนชาติเข้ามาในรัฐ 107
2.4.2 การซื้อขายสัญชาติ 113
2.4.3 คนต่างด้าว (alien) กับคนต่างชาติ (foreigner) แตกต่างกันหรือไม่ 118
บทส่งท้าย 122
คำถามท้ายบท 124
เอกสารอ่านเพิ่มเติม 127
บทที่ 3 สถานะทางกฎหมายของคนต่างด้าวในประเทศไทย 129
3.1 การเข้าเมืองของคนต่างด้าว 130
3.2 การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว 131
3.2.1 ความหมายของการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว 135
3.2.2 บุคคลที่อยู่ภายใต้บังคับพระราชกำหนดนี้ 137
3.2.3 เงื่อนไขในการทำงานและคนต่างด้าวที่มีสิทธิทำงานในประเทศไทย 139
3.2.4 การนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกับนายจ้างในประเทศ 149
3.2.5 ค่าบริการและค่าใช้จ่าย 149
3.2.6 หน้าที่ของนายจ้างผู้นำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกับตนเองในประเทศ 150
3.2.7 หน้าที่และความรับผิดในการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกับตนเองในประเทศ 150
3.2.8 กองทุนเพื่อการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว 150
3.2.9 มาตรการทางปกครอง 151
3.2.10 บทลงโทษ 151
3.2.11 อาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ 152
3.3 การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว 158
3.3.1 คำนิยามของคนต่างด้าวในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเทศไทย 158
3.3.2 ธุรกิจที่ควบคุม 159
3.3.3 ขั้นตอนการขออนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว 161
3.4 การถือครองที่ดินของคนต่างด้าว 162
3.4.1 การถือครองที่ดินของคนต่างด้าวตามประมวลกฎหมายที่ดิน 162

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น
For educational use and reference only

3.4.2 การถือครองที่ดินของคนต่างด้าวตามกฎหมายพิเศษ 164
3.4.3 การถือครองที่ดินของคู่สมรสคนต่างด้าว 165
3.4.4 การถือครองที่ดินของคู่สมรสคนต่างด้าวที่หย่าขาดจากกันแล้ว 165
3.4.5 การถือครองที่ดินของบุตรคนต่างด้าว 165
3.4.6 การถือครองอาคารชุดของคนต่างด้าว 165
3.5 การเช่าอสังหาริมทรัพย์ของคนต่างด้าว 167
3.5.1 การเช่าอสังหาริมทรัพย์ของคนต่างด้าวไม่เกิน 3 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ 167
3.5.2 การเช่าอสังหาริมทรัพย์ของคนต่างด้าวเกินกว่า 3 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ 167
3.5.3 การเช่าอสังหาริมทรัพย์ของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2542 168
บทส่งท้าย **169**
คำถามท้ายบท **172**
เอกสารอ่านเพิ่มเติม **175**

บทที่ 4 การขัดกันแห่งกฎหมาย **177**
4.1 กฎหมายขัดกันภาคทั่วไป 177
4.1.1 ลักษณะของบทบัญญัติของกฎหมายขัดกันโดยทั่วไป 177
4.1.2 ลักษณะของบทบัญญัติของกฎหมายขัดกันของไทย 179
4.1.3 จุดเกาะเกี่ยวของกฎหมายขัดกัน 181
4.1.4 ลำดับการพิจารณาเพื่อการใช้กฎหมายขัดกัน 185
4.2 กฎหมายขัดกันภาคเฉพาะตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481 192
4.2.1 ภาค 1 บทเบ็ดเสร็จทั่วไป (มาตรา 3-9) 193
4.2.2 ภาค 2 สถานะและความสามารถของบุคคล (มาตรา 10-12) 201
4.2.3 ภาค 3 หนี้ (มาตรา 13-15) 207
4.2.4 ภาค 4 ทรัพย์ (มาตรา 16, 17) 214
4.2.5 ภาค 5 ครอบครัว (มาตรา 18-36) 215
4.2.6 ภาค 6 มรดก 222
4.3 หลักเกณฑ์การใช้กฎหมายต่างประเทศของศาลไทยและตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับการปรับใช้ พระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481 223

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น
For educational use and reference only

4.3.1 หลักเกณฑ์การใช้กฎหมายต่างประเทศของศาลไทย 223
4.3.2 ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับการปรับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481 228
บทส่งท้าย 232
คำถามท้ายบท 234
เอกสารอ่านเพิ่มเติม 241

บทที่ 5 การรับรองหรือยอมรับและการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ 243
5.1 ความหมายของการรับรองหรือยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ 243
5.1.1 ความหมายของการรับรองหรือการยอมรับคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ 243
5.1.2 ความหมายของการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ 243
5.2 หลักการพื้นฐานในการรับรองหรือยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ 244
5.2.1 หลักอัธยาศัยไมตรี (Doctrine of Comity) 244
5.2.2 หลักปฏิบัติต่างตอบแทน (Doctrine of Reciprocity) 245
5.2.3 หลักแห่งพันธกรณี (Doctrine of Obligation) 246
5.2.4 หลักแห่งสิทธิที่ได้รับมาแล้ว (Doctrine of Acquired Right) 247
5.2.5 หลักความศักดิ์สิทธิ์แห่งคำพิพากษา (res judicata) 248
5.3 การรับรองและการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศของไทย 249
5.3.1 ตัวบทกฎหมายไทยที่ศาลอาจนำมาปรับใช้ในการรับรองหรือยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ 252
5.3.2 แนวคำพิพากษาของศาลยุติธรรมของไทยเกี่ยวกับการรับรองและบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ 256
บทส่งท้าย 261
คำถามท้ายบท 263
เอกสารอ่านเพิ่มเติม 264

บทที่ 6 ที่ประชุมแห่งกรุงเฮกว่าด้วยกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล (The Hague Conference on Private International Law : HCCH) ... 265
6.1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของ HCCH 266
6.1.1 ความเป็นมาของ HCCH 266
6.1.2 วัตถุประสงค์ของ HCCH 269

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น
For educational use and reference only

6.2 ความสำคัญและบทบาทของ HCCH 270
6.3 อนุสัญญาระหว่างประเทศของ HCCH 271
6.4 ตราสารระหว่างประเทศที่สำคัญของ HCCH : สถานะทางกฎหมายของ The Hague Principles 274
6.5 สถานะของประเทศไทยใน HCCH 276
บทส่งท้าย **279**
คำถามท้ายบท **280**
เอกสารอ่านเพิ่มเติม **281**

ภาคผนวก **283**
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481 284
- พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 291

บรรณานุกรม **305**

ดัชนีค้นคำ **307**

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น
For educational use and reference only